

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a dr. (1033 Budapest, Flórián tér 1.) vezető jogtanácsos által képviselt CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. (1033 Budapest, Flórián tér 1.) I. r. és a Szabó Zoltán ügyvezető által képviselt REÁL-TEAM Network Kft. (1184 Budapest, Aranyeső utca 8.) II. r. felpereseknek a dr. Nacsá Mónika jogtanácsos által képviselt Gazdasági Versenyhivatal (1054 Budapest, Alkotmány utca 5.) alperes ellen versenyügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A bíróság a felperesek keresetét elutasítja.

Kötelezi az I. r. és II. r. felperest, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek külön – külön 75.000 (azaz hetvenötezer) - 75.000 (azaz hetvenötezer) forint perköltséget.

Kötelezi a II. r. felperest, hogy fizessen meg az államnak – az illetékügyekben eljáró hatóság külön felhívására 21.000 (azaz huszonegyezer) forint kereseti illetéket.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül a Fővárosi Törvényszékhez címzetten, de jelen per bíróságánál 3 példányban benyújtandó fellebbezésnek van helye.

I n d o k o l á s

Az I. r. felperes 2010. május 16-án kötött megbízási szerződést a II. r. felperessel. Ennek értelmében az I. r. felperes függő biztosítási ügynökként rendszeresen és üzletszerűen közvetítette az I. r. felperes és fogyasztói között biztosítási ajánlatokat, szerződéseket. A II. r. felperes a biztosításközvetítés során a Global Optima Csoport elnevezésű, nyolc szintből álló rendszert alkalmazta, amely belépett személyek részesedtek a rendszerbe beszervezett személyek által megkötött életbiztosítási szerződések után járó jutalékból. A II. r. felperes országsszerte hetente több szakmai estet és szakmai képzést tartott. A szakmai esteken, illetve az ott előadott prezentációval azt az előnyös látszatot keltették a fogyasztókban, hogy a létrehozott jutalékrendszer keretében könnyen elérhető, kiemelkedő jövedelmet szerezhetnek, amely akár az életbiztosítási díj többszörösének a fedezetére is alkalmas. A felperesek ezen működését érintően a Pszáf is vizsgálatot folytatott le, ezt lezáró végzésében azt állapította meg, hogy a II. r. felperes és annak alvállalkozója befektetési egységekhez kötött életbiztosítási szerződés megkötése, valamint további fogyasztóknak az értékesítési rendszerbe történő beszervezésének vállalása esetén rendszeres jövedelemszerzési lehetőséget kínált természetes személyek számára. A biztosító függő ügynöke útján végrehajtott magatartásával feltételezhetően a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen gyakorlat tilalmáról szóló törvény szerinti tényállást valósította meg és azt valószínűsíthetően megsértette. Ezt követően az alperes a 2010. május 16. és 2011. március 7.-e közötti időszakot érintően folytatta

le a vizsgálatát a felperesekkel szemben. Az alperes a 2014. december 19. napján Vj/102-153/2013 szám alatt hozta meg a határozatát. Megállapította, hogy a felperesek a vizsgált időszakban a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) mellékletének 14. pontjában foglalt, valamint az Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pontjának bg) alpontja és 7. § (1) bekezdése szerinti tényállás megvalósításával megsértették az Fttv. 3. §-nak (1) bekezdésében előírt tilalmat. Tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot tanúsítottak, amikor piramis elvre épülő olyan eladás ösztönző rendszert hoztak létre, működtettek, illetve támogattak, ahol a fogyasztó azzal a lehetőséggel számolt, hogy – elsősorban további fogyasztóknak a rendszerbe való beléptetéséből és kevésbé az áruk értékesítéséből, vagy fogyasztásából eredően – valamilyen juttatásban részesülhet. Továbbá a fogyasztók megtévesztésére alkalmas kereskedelmi gyakorlatot tanúsítottak, egyrészt amikor a jövedelemszerzési, munkavégzési lehetőség ígéretével megkeresett fogyasztók elől elhallgatták, hogy a jövedelemszerzés, munkavégzés feltétele egy életbiztosítási szerződés fogyasztó általi megkötése. Másrészt amikor a fogyasztók arról kaptak tájékoztatást, hogy a Globál Optima Csoport elnevezésű rendszer révén kiemelkedő jövedelmet szerezhetnek, amely akár a fogyasztók által megkötött életbiztosítás többszörösének a fedezetére is alkalmas. Ezen jogsértés okán a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 78. §-a és a bírságközleményt szerinti mérlegelésnél irányadó körülményeket az alperes számba vette, amit a határozat 198-206. pontjaiban részletezett. Ennek eredményeként az I. r. felperest 22.640.000 forint bírság megfizetésére kötelezte. Míg arra figyelemmel, hogy a II. r. felperes 2013. évben árbevételt nem ért el ezért az alkalmazandó jogszabályi rendelkezések értelmében a Tpv. 78. § (1) bekezdése alapján nem volt lehetősége bírságot kiszabni, ezért ezt mellőzte. Indokolása szerint a fogyasztók a Global Optima Csoport keretében a leendő ajánló munkatársak a rendszerben való részvétel lehetőségét a II.r által szervezett szakmai esten előadott prezentációs anyagból ismerték meg. A szakmai estre történő meghívás (egy ún. ajánló munkatárs ajánlását követően) telefonon történt. A szakmai esten történt meg a megbízási szerződés megkötése. Az életbiztosítási termék ismertetésre került, de az életbiztosítási szerződés megkötésére nem került sor, erre a néhány nap múlva megtartott képzésen volt lehetőség. A II. r felperes az ajánló munkatárssal megbízási szerződést kötött. Az ajánló munkatárs feladata az volt többek között, hogy baráti, bizalmi, ismeretségi körében ajánlja a Global Optima Csoportot a rendszeresen megtartott szakmai esteken elhangzott útmutatások alapján. A munkavégzési lehetőség ígéretével keresték meg a fogyasztókat, elhallgatva azt aényt, hogy a munkavégzés feltétele egy életbiztosítási szerződés megkötése.

Az alperes a határozatának VII. fejezetében ismertette az alkalmazott jogszabályokat, valamint a 132. és 133. pontokban a jelen ügyre egyediesítve a fogyasztó fogalmát, mert az már vitatott volt a versenyfelügyeleti eljárásban is. Kiemelve, hogy az életbiztosítási szerződés és a megbízási szerződés (függetlenül attól, hogy azokat esetlegesen nem egyszerre kötik) az érintett természetes személy szemszögéből egy egységet jelentek. Tekintettel arra, hogy az életbiztosítási szerződés eleve csak természetes személyek esetében értelmezhető. Ezen az sem változtat, hogy a II. r. felperessel, illetve az I. r. felperessel az esetek egy részében vállalkozások is kötöttek szerződést. (132. pont).Ténylegesen a szakmai estre meghívott személyek tekinthetők fogyasztóknak, vagyis nincs relevanciája a felperesek által hivatkozott különbségtételnek (megbízási szerződést kötők, illetve azt nem kötők). A II. r. felperes által elért üzletkötők fogyasztóknak minősülnek, mert az életbiztosítási szerződés közvetítését kivétel nélkül minden fajta erre vonatkozó végzettség nélkül vállalták. Ezenkívül az is megállapítható volt, hogy a II. r. felperes is egy egységként kezelte az életbiztosítás megkötését és a munkalehetőség kínálatát a kereskedelmi gyakorlata során. Így

tekintettel arra, hogy életbiztosítási szerződést kizárólag természetes személy köthet, a két ajánlat egysége miatt a munkalehetőség relációjában is fogyasztónak kell minősíteni az üzletkötőként eljáró személyeket. (133. pont). Az Európai Unió Bíróságának C-515/12. számú ítéletében foglaltakra figyelemmel megállapítható volt, hogy a jelen esetben teljesülnek a 2005/29/EK irányelv I. mellékletének 14. pontja, illetve az Fttv. melléklete 14. pontja szerinti feltételek: A rendelkezésre álló bizonyítékokból megállapíthatóan az érintett eladásösztönző rendszer azon az ígéreten alapult, hogy a rendszerbe belépő fogyasztók gazdasági előnyre tehetnek szert. A fogyasztók felé tett ígéretnek ez volt a lényegi eleme, a fogyasztók döntő többsége nem az életbiztosítási szerződés nyújtotta szolgáltatás igénybevétele érdekében, hanem a rendszerből származó jövőbeli bevételek reményében lépett be a rendszerbe, amelyet egyértelműen alátámasztanak a rendelkezésre álló bizonyítékok, illetve a rendszer keretében létrejött életbiztosítási szerződések sorsa, a díjnemfizetés és a felmondás miatti megszűnések igen magas aránya. Mindez a fogyasztók által kifizetett díj jellegét is meghatározta. A fogyasztók döntő többsége érdemben nem az életbiztosítási jogviszonyban teljesítendő díjnak, hanem a rendszerbe való belépés ellenértékének tekintette a befizetett összegeket. (gazdasági előny ígérete) A fogyasztóknak tett, gazdasági előnnyel kapcsolatos ígéretnek a beváltása feltételezi, hogy a rendszerbe folyamatosan újabb és újabb fogyasztók lépnek be. Az ajánló munkatársak és az életbiztosítási szerződések szerződői körének nagyfokú azonosságára épülő rendszer fenntarthatóságához folyamatosan új résztvevők (új életbiztosítási szerződést kötő ajánló munkatársak) csatlakozására volt szükség. A rendszer nem tartható fenn, illetve a fogyasztók felé közvetített ígéret nem teljesíthető újabb és újabb belépők nélkül. (új személyek folyamatos belépése) Az Fttv. melléklete 14. pontjának teljesülésének egyik feltétele, hogy az adott rendszerbe belépők pénzügyi hozzájárulást fizetnek, azzal, hogy egyrészt a pénzügyi hozzájárulás esetében semmilyen minimumösszeget nem határoz meg a jogi szabályozás, másrészt a pénzügyi hozzájárulás nemcsak a rendszerbe történő közvetlen befizetés révén teljesíthető, hanem közvetetten is. Az Fttv. mellékletének 14. pontja szerinti feltételek teljesülése vonatkozásában kiemelkedő jelentőséggel bír, hogy a Global Optima Csoport elnevezésű rendszer esetében az ajánló munkatársak és az életbiztosítási szerződést megkötő személyek köre egybeesik. A rendszerbe belépő fogyasztók ugyan nem közvetlenül a rendszerbe fizettek be hozzájárulásukat, azonban a hozzájárulások a megfizetett biztosítási díjak után járó jutalék formájában jelentek meg a rendszerben és szolgálták a fogyasztóknak szóló ígéret finanszírozását. (a belépők pénzügyi hozzájárulást fizetnek) Mivel a Global Optima Csoport elnevezésű rendszer esetében az ajánló munkatársak és az életbiztosítási szerződést megkötő személyek köre lényegében egybeesett, s a fogyasztóknak tett jövedelemszerzési ígéret egyetlen forrása az újonnan belépők által – az életbiztosítási szerződés révén közvetetten – megfizetett hozzájárulás, fennáll az összefüggés az újonnan belépők és a már meglévő tagoknak kifizetett összeg között. (összefüggés az újonnan belépők által fizetett hozzájárulás és a már meglévő tagoknak kifizetett összeg között) Amint az már kiemelésre került, a Global Optima Csoport elnevezésű rendszer esetében az ajánló munkatársak és az életbiztosítási szerződést megkötő személyek köre lényegében egybeesik, amely azt is eredményezi, hogy a fogyasztóknak ígért jutalom finanszírozását lehetővé tevő bevételek többsége nem tényleges gazdasági tevékenységből származott, hanem a rendszerbe belépők által az életbiztosítási szerződés megkötése nyomán teljesített befizetésekből. (a bevételek többsége nem tényleges gazdasági tevékenységből származik) A kereseti lehetőséggel összefüggésben a határozat 153. pontja szerint az ígéret nem teljesült, nem került kifizetésre azon összeg, amire a fogyasztók számítottak. Kiemelve, hogy az eljárásban feltártakból megállapíthatóvá vált az is, hogy az I. r. felperesnek is közvetlen tudomása volt a II. r. felperes „munkamódszeréről.” (I. r. felperes általános vezérigazgató-helyettese) a 2010. október 1-jei email-jében kérte a felső vezetés támogatását aziránt.

hogy ez az anyagi és morális kockázat megszüntetésre kerüljön. (171.pont) Ezután a határozat 178. pontja tényszerűen rögzíti, hogy melyik az a kitétel a jegyzőkönyvön, amelyből látszik, hogy utólagosan került rögzítésre az I. r. felperes részéről meghatározottan, ennek módját értékelte az alperes több száz jegyzőkönyvet átnézve a döntése 179.pontjába. Az alperes a felelősségi kérdésre figyelemmel az „érdek-elvet” tekintve állapította meg, hogy az érintett kommunikáció esetében fennáll az I.r. felperes érdekeltisége, függetlenül attól, hogy némely eszköz esetében a költségeket nem ő viselte. Az Fttv. 9.§-a szerint a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért az a vállalkozás felel, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll.

Az I.r. felperes elsődlegesen azt kérte, hogy a bíróság változtassa meg az alperesi határozatot, ugyanis a felperesek a versenyhatóság részéről terhükre rótt jogsértést nem követték el. E körben tévesen alkalmazta a hatóság fogyasztó minősítését utalva az Ftv. és Bit. rendelkezéseire és ezzel összefüggésben bírósági döntéseket is csatolt. Kiemelve a határozatnak 143. és 144. pontjait azt állította, hogy az Európai Bírósági ügyre való hivatkozás a perbeli esetben nem azonosítható a magatartása megítélésénél. A biztosítás, illetőleg a biztosításközvetítés tekintetében nem megfelelő tények kerültek figyelembevételre és a döntés 152., 154. pontját tekintve a versenyhatóság egybemossa az ezekből származó jövedelmeket. Hangsúlyozta, hogy a jelen ügyben valós gazdasági tevékenység folytatása történt. E körben bár részletesen kifejtette álláspontját már a versenyfelügyeleti eljárásban azonban ezt nem lett értékelve, utalva még ekörben a 179. pontra is. Elfogadhatatlannak tartotta, hogy a Pszáf által továbbított iratok közül nem mindegyik került felhasználásra csak azok amelyek a döntéssel egybeesnek. A felek közötti kártérítés tárgyában folyamatban volt eljárásban hozott bírósági döntéseknek szerinte van relevanciája a jelen per szempontjából. Mégpedig azért, mert ugyanazt a magatartást vizsgálja és nem születhet két ellentétes döntés, különösen, hogy a hivatkozott ítéletek jogszerűnek tekintették a felperesi magatartást. Sérrelmezte, hogy esetében enyhítő körülmény nem került megállapításra. E körben állította, miszerint vannak olyan tényezők, amelyet a javára kellett volna figyelembe venni a versenytanácsnak. Ezt a következőkben jelölte meg : „az elévülési idő utolsó évében” indította meg a vizsgálatot az alperes, amely indokolatlanul hosszú volt. Mindenképp értékelni kellett volna, hogy a szakmai gondosság követelményeinek eleget tett (ellenőrizte a II. r. felperes tevékenységét, telefonos prevenciók hívások, a fogyasztók nyilatkozattételének az elvárása a jegyzőkönyveken, rendezvényeken esetenkénti részvétel ún. biztosítási nyomozó igénybevételével.). Továbbá nem hagyható figyelmen kívül az, hogy a II. r. felperessel a kapcsolatot megszüntette így az értékesítési rendszer nem fog ismétlődni. A másodlagos kereseti kérelme a versenyhatósági határozat hatályon kívül helyezésére irányult, mert az alperes súlyosan megsértette a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) szabályait [2. §. (3) bek. 4. §, 50. § (6) bek. 72. § (1) bekezdés e) pont] eljárásával. A Pszáf 2013. július 25. napján utalta a versenyhivatalhoz az eljárást. Ezen időponthoz képest a határidő túllépés megvalósult, mert csak 2014. december 19. napján került meghozatalra a határozat, ez a 1/2010. számú KJE szerint jogszabálysértő és ugyanakkor a jogsértés időpontját megjelölve kellett volna az elévülést is vizsgálni. Kifogásolta, hogy a versenyhatóság a tanúkat írásban nyilatkoztatta, ugyanis a feltett kérdések egyirányúak és befolyásolók voltak. Így ennek eredményeként született válaszokat nem lehet felhasználni, mert azok az objektív tények feltárására nem alkalmasak. Továbbá az alperes indokolási kötelezettségének megfelelően nem adott számot, hogy a lehetséges bizonyítékok közül mit és miért fogadott el, valamint a versenyfelügyeleti eljárásban részletesen kifejtetteket sem értékelte teljes körűen. A versenyhatóság a koncepciójában és logikájában nem illeszkedő

bizonyítékokról egyáltalán nem vesz tudomást annak értékelését mellőzi és ezt a döntésében sem tünteti fel.

A II. r. felperes az alperesi határozat hatályon kívül helyezését, avagy a versenyhatósági döntés jogsértés hiánya miatti megváltoztatását kérte. A fogyasztók szempontjából a II.r felperes szerint fontos tényező az, hogy személyes megkeresés történt, majd telefonon egyeztetés volt a menedzsere a bevonásával. Azonban a döntésében mégis úgy rögzítette a versenyhatóság, hogy telefonos megkeresés volt. Önmagában már ezen valótlan állítás miatt is indokolt a versenyhatósági döntés hatályon helyezése. Hangsúlyozta, hogy nem volt teljes körű a fogyasztói ügyleti döntést meghatározó releváns tényezők vizsgálata. másrészt, az Fttv.-ben előírt módon a megtévesztő közlés és tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat versenyhatósági értelmezése nincs összhangban a vizsgált értékesítés folytán fogyasztókat érintő üzenetével. Egyrészt megismételte már a versenyhatósági eljárásban kifejtetteket, másrészt hangsúlyosan emelte ki az általa az alperestől eltérően értékelt tényeket, körülményeket végig követve az alperesi határozati pontokat. Továbbá nem tartotta elfogadhatónak a beszerzett adatok, tanúvallomások, a részéről szolgáltatott dokumentumoknak tulajdonított bizonyító erő valamint a versenyfelügyeleti eljárásban érdemi védekezésként előadottak alperesi értékelését. A másodlagos kereseti kérelem körében hivatkozása szerint tévesen állapította meg a versenyhatóság, hogy a kereskedelmi kommunikáció és gyakorlat jogsértő lett volna. Álláspontja szerint nem vizsgálta teljes körűen az egész folyamatot, illetőleg hiányos volt a feltárt tényállás és indokolás is, mert az I. r. felperes és a részéről benyújtott bizonyítékoknak nem tulajdonított jelentőséget az alperes. Sérelmezte, hogy nem teljes egészében vizsgálta az értékesítési folyamatot, holott minden egyes elemének jelentősége van. mert épp ez igazolja azt, hogy a törvényi elvárásokat meghaladóan tett eleget tájékoztatási kötelezettségének a rendezvényen a Bit előírásait sem sértette meg egyetlen esetben sem. A versenyjogi felelősségét érintően tett az alperesi ténymegállapításokkal, azok értékelésével levont határozati következtetésekkel nem értett egyet arra hivatkozott, hogy az alperes téves jogértelmezéssel hozta meg döntését. A jelen ügyet befolyásoló releváns tényezőknek tartotta a perben részéről benyújtott bírósági ítélet kiemelt részeit.

Az alperes részletes írásbeli és a tárgyalásokon tett nyilatkozataival hangsúlyozta, hogy a felülvizsgált határozata a feltárt tényeket alátámasztó indokolással jogszerű, megfelel a vonatkozó jogszabályi előírásoknak, a magyar és uniós bírósági gyakorlatnak ezért kérte a keresetek elutasítását és felperesek perköltségben történő marasztalását.

A felperesek keresetei - az alábbiak szerint - nem alaposak.

A bíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 324. § (2) bekezdés a) pontja és a 339/A. §-a értelmében a döntés meghozatalakor alkalmazandó jogszabályok és fennálló tények figyelembevételével – a Pp. 213.§ (1) bekezdése és a Pp. 215.§-a szerinti rendelkezések alapján - a felperesi keresetek és alperesi ellenkérelem keretei között eljárva vizsgálta a versenyhatóság határozatát.

A Pp. 339. § (1) bekezdése alapján a közigazgatási határozat hatályon kívül helyezésére eljárási jogszabálysértés esetén csak akkor kerülhet sor, ha az eljárási jogszabálysértés súlyos, az ügy érdemére kiható és a bírósági eljárásban sem orvosolható. A közigazgatási szervek határozatai felülvizsgálatának egyes kérdéseiről szóló 1/2011 (V. 9.) KK vélemény értelmében azt, hogy az eljárási jogszabálysértés az ügy érdemére kihatott, aki ezt állítja annak kell megfelelő módon bizonyítani.

Az eljárási jogszabálysértések körében a felperesek hangsúlyosan hivatkoztak arra, hogy nem történt meg teljes körűen a tényállás tisztázása, illetőleg az alperesi határozat indokolása hiányos. Ezen túlmenően az I. r. felperes szankcionálás körében sérelmezte a hatósági mérlegelést, valamint sérelmezte az ügyintézési határidő túllépését és hiányolta az elévülés vizsgálatát.

A II. r. felperes az I. r. felperes érdekében járt el, így szervezte a szakmai előadást és tartotta az összejuveteleket. Ez az együttműködésük a II. r. felperes részéről akkor szűnt meg, amikor az elszámolási vita miatt az I. r. felperes felmondta 2011. március 7. napján a megállapodást. Ugyanakkor a versenyhatóság 2013. december 6. napján a versenyfelügyeleti eljárást hivatalból megindította. Így az Fttv. szerinti hatáskört biztosító 13.§.-a alapján nem lehet a jogsértés elévüléséről beszélni, hiszen az I. és II. r. felperesek között folyamatosan fennálló jogviszony volt. Ugyanakkor az I.r. felperes által hivatkozott Tptv. 67.§ (4) bekezdése szerint akkor nem indítható vizsgálat, ha törvénybe ütköző magatartás óta eltelt a 3 év, azonban ez nem teljesült a rendelkezésre álló adatok szerint. Míg az I. r. felperesnek azon értelmezése nem foghat helyt, hogy az elévülési idő vizsgálata szempontjából meg kellett volna jelölni az utolsó jogsértés időpontját, mert a versenyhatóságnak nem volt olyan irányú kötelezettsége, hogy a határozat rendelkező részében valamennyi szakmai előadás napját pontosan fel kellett volna tüntetnie, mert ténylegesen az alperes jelen ügyben a felek közötti kapcsolatrendszer és ekörben megvalósult tiltott kereskedelmi gyakorlatot vizsgálta és értékelte.

A határidő számítás az eljárást megindító végzésnek a kiadásától számítódik. Az alperes által sem vitatottan a versenyhatósági határozat (2014. december 19.) került meghozatalra, azonban az ügyintézési határidő túllépését a bírói gyakorlat általánosságban és önmagában nem tekinti az ügy érdemére kiható – és ekként hatályon kívül helyezést megalapozó – eljárási jogszabálysértésnek. Egyébként az I. r. felperes által hivatkozott 1/2010. számú KJE szerint sem nyert igazolást, hogy ez a meghozott döntés érdemére bármi módon kihatott volna. Ugyanakkor a törvényi elintézési határidő elmulasztása nem szünteti meg az alperes eljárási és döntéshozatali kötelezettségét. A Tptv. rendelkezései egyértelműek, hogy, amennyiben a magatartás folyamatos, akkor az elévülési határidő a magatartás abbahagyásakor kezdődik el, a felperesek a megkötött megállapodást egymást közt jogviszonyuk fennállásig folyamatos alkalmazták ezért tekintette az alperes jogsértő időszaknak a felek között fennálló szerződési időtartamot.

A Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiumának 2015. március 12. napján kelt 4.G.41.694/2011/170. számú rész-közbenső részitélete benyújtásra került a bírósághoz. Az I.r. felperes irányadóként kérte figyelembe venni míg a II.r. felperes e döntés 31, 32, 33 számú oldalán kifejtetteket tartotta relevánsnak, illetőleg bejelölve azokat a megállapításokat, amely véleménye szerint érvelését alátámasztja, illetőleg cáfolja a versenyhivatalnak a döntésében tett megállapításokat, mely szerint magatartás jogsértő lett volna.

Az egyes ügyek többféle aspektusára figyelemmel nem példa nélküli a többféle fórum előtti eljárásban az eltérő megítélés valamely magatartás tekintetében, ugyanis a döntésnek az adott ügy egyedi szempontjait kell tükröznie, és az értékelésnek az alkalmazandó jogszabályi rendelkezések vonatkozásban kell megalapozottnak és jogszerűnek lennie. A jelen versenyfelügyeleti eljárásban nem a biztosítások polgári jogi minősítését kellett elvégeznie, hanem az Fttv. rendelkezései alapján kellett eljárni. Így a jelen ügy megítélése szempontjából az alkalmazandó jogszabály az Fttv., míg a

hivatkozott Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiumának és azt helybenhagyó Fővárosi Ítéltáblának az ítéletei Fttv. - től eltérően alkalmazandó jogi környezetben születtek, a Ptk. és a szerződéses jogviszonyra vonatkozóan tartalmaznak megállapításokat azonban ezek a felperesek közötti elszámolási vitát érinti, de nincs befolyással a gazdasági versenyhivatal eljárása eredményeként hozott döntésében levont következtetéseire, a jelen per eldöntése szempontjából nem bírnak relevanciával. Így a Pp. 4. § (1) bekezdésére is figyelemmel nem köti közigazgatási határozat jogszerűségét elbíráló bíróságot, jelen ügyre nézve nincs kötőerejük.

A tisztázandó, bizonyítandó tények körét a jogvita eldöntésére irányadó anyagi jogi jogszabályi rendelkezések határolják be, az Fttv. keretei között jár el a versenyhatóság. Kétségtelenül a megalapozott döntés előfeltétele a tényállás megállapítása, ami a Tpvt. 44. § (1) bekezdése folytán az adott közigazgatási eljárásban is irányadó Ket. 50. § (1) bekezdése alapján az eljáró hatóság feladata. A jelen versenyfelügyeleti eljárásban azok a jogilag releváns tények, amelyek alapján el lehet dönteni azt, hogy a felperesek jogszabályi rendelkezésekbe ütköző jogsértést elkövettek-e avagy sem, azért való felelősségük megállapítható-e avagy sem. A Ket. 50. §-(1) bekezdés alapján a hatóság köteles a döntéshozatalhoz szükséges tényállást tisztázni. Ha ehhez nem elegendők a rendelkezésre álló adatok, bizonyítási eljárást folytat le. Ugyanakkor a Ket. 50. § (6) bekezdése írja elő, hogy a bizonyítékokat a hatóságnak egyenként és összességében kell értékelnie és ezen alapuló meggyőződése szerint kell megállapítania a tényállást. A felperesek állításával ellentétben a bíróság úgy ítélte meg, hogy az alperes a jogszabályi követelményeknek megfelelően a rendelkezésre álló dokumentumok és információk, valamint beszerzett nyilatkozatok alapján a szükséges körben kellő körültekintéssel feltárta a tényállást. Az alperes a vizsgálat során a rendelkezésre álló adatokat egyenként és összességükben is értékelte, az ezek közötti összefüggéseket is figyelembe vette, továbbá a tiltott kereskedelmi gyakorlatot érintően a releváns körülményeket kiemelte, ennek eredményeként kialakított jogi álláspontját részletes okfejtéssel támasztotta alá. Nem sértve meg a felperesek részéről hivatkozott Ket. 72.§-ában írtakat az indokolási kötelezettséget érintően ugyanakkor döntés 155. és 195. közötti pontjaiban ismertetésre kerültek a felperesi nyilatkozatok és azok értékelése is. Minden alapot nélkülözőek voltak ezért azon felperesi előadások, miszerint mellőzte volna az alperes az általuk a versenyfelügyeleti eljárásban feltártak értékelését.

A tájékoztatásnak igazodnia kell a tisztességes verseny követelményeihez. A fogyasztók irányában kifejtett kereskedelmi gyakorlat képezte a versenyfelügyeleti eljárás tárgyát, az alperes határozatában a vonatkozó jogi szabályozás részletes ismertetésével és a feltárt tények értékelésével jutott arra a következtetésre, hogy a felperesek magatartása nem volt versenyjogszerű. A felperesek ténylegesen az alperesi tényállás felderítetlensége és a jogsértés hiánya körében tett állításaik elfogadását kérték. Azonban a versenyhatóság által levont jogi konzekvenciát, a logikus okfejtéssel és a beszerzett adatokkal alátámasztott indokait amelyeket a bíróság is jogszerűnek ítélte, nem tették kétségessé azon hivatkozásaik, hogy megítélésük szerint nem megfelelően lefolytatott vizsgálat miatt, tévesen minősített fogyasztói magatartást tekintve helytelenül értékelte a megtévesztésre való alkalmasságot a kereskedelmi gyakorlatot érintően. A bíróság azt állapította meg, hogy az alperes a versenyfelügyeleti eljárást a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően folytatta le, valamennyi, az ügyleti döntés szempontjából relevanciával bíró tény és körülményt feltárt a jogsértés megvalósulását illetően. A felperesek a perben sem tártak fel a korábbi nyilatkozataikhoz képest olyan novumot, új adatot vagy bizonyítékot, amelyek kétségessé tették volna az alperesi döntés megalapozottságát, a felpereseknek a határozat pontonkénti vitatása nem teszi a döntés indokolását hiányossá. Az alperes a jogszabályi követelményeknek megfelelően a rendelkezésre álló

dokumentumok és információk, valamint az adatkérés, tanú meghallgatások folytán beszerzett nyilatkozatok, továbbá a felperesek közötti folyamatos kapcsolatrendszer és együttműködésüket jellemző releváns tények, adatok alapulvételével döntött.

A perbeli esetben így a bíróság azt állapította meg a felperesi érvelésekkel szemben, hogy a versenyhatóság határozatában ténylegesen számba vett szempontok nem tény- és/vagy iratellenesek, és a nem okszerűtlenek. A versenyhatóság az ügyben releváns körülményeket körütekintően az ügy egyedi jellegzetességét is figyelembe véve kiemelte, követhető logikai láncra felfűzve azokat, egyenként és összességükben is értékelte, az így feltárt összefüggésekről a határozatában kellő részletességgel számot is adott, ennek indokairól biztosítva az érdemi felülvizsgálat lehetőségét. A felperesek részéről kiemelt határozati elemek, megfogalmazásbeli vitatásokat és a perbeli nyilatkozataik ekörben tett saját szempontú megközelítései az általuk kifejtettek megalapozottá tételéhez nem találta elégségesnek a bíróság. A jelen ügy megítélése szempontjából relevanciával bíró felperesi kereseti érvek mentén a bíróság a perben hangsúlyosan kifogásolt kérdésköröket érintően (felperesi kereskedelmi gyakorlat, fogyasztói definíció, megtévesztésre alkalmasság, vizsgálati kör, bizonyítékok értékelése jelentősége) egyetértett az alperesi képviselőnek alapos és részletes perbeli szóbeli és írásbeli nyilatkozatban tett okfejtésével, amely a perben felülvizsgált határozati logika szerint rögzítettekkel minden tekintetben összhangban állt. Az így bemutatott versenyhatósági jogértelmezés helyességét cáfolni nem tudták a felperesek már a versenyeljárásbeli megismételt és a perben felsorakoztatott érveikkel. E körben nem a felperesi logikát követve 222. pontból álló határozat pontonként végig követve, hanem összefoglaltan, - mivel tárgyi azonosságot is mutattak sok szempontból a felperesi érvelések - fejtette ki álláspontját a bíróság a megítélése szerint a lényeges a megállapított jogsértésnél jelentőséggel bíró kereseti érveket érintően.

Az alperes a határozata 195. pontjában egyértelműen rögzítette a jogsértés megállapíthatósága körében - ahogyan az esetleges fogyasztói panaszok hiánya esetén - nincs annak relevanciája a fogyasztói döntésre készítés szempontjából, hogy ténylegesen hány fogyasztóval kötöttek szerződést, mivel a rendezvényeken való részvétel is már olyan fogyasztói döntésnek minősül, amelyet a felperesi kereskedelmi kommunikációjának eredményeként hozott amelyet érintően a fogyasztói érdek már ekörben is védelem alá esik már a fogyasztók figyelmének felkeltését is magában foglalva. Az Fttv. 6. és 7. §-nak alkalmazásával a megtévesztésre való alkalmasságot tartotta megállapíthatónak a versenyhatóság, azonban nincs arra irányuló kötelezettsége, hogy a döntésében pontosan megjelölje azokat a fogyasztókat, akinek a vonatkozásában ez megtörtént. Így nem kérhető számon a felperesek által megjelölten az, hogy a megtévesztés mikor és milyen körülmények között történt, ugyanis ez a megállapított jogsértésen túlmutat.

A feltárt bizonyítékok egybevetése eredményeként tartotta a versenyhatóság az megállapíthatónak, hogy a fogyasztók ezt az üzleti döntést olyan tájékoztatás alapján hozták meg, amelynek lényegi eleme volt egy jövedelemszerzési, munkavégzési lehetőség ígérete, ugyanakkor nem foglalta magában annak közlését, hogy a jövedelemszerzés, munkavégzés feltétele egy életbiztosítási szerződés megkötése és ezzel összefüggésben e szerződés díjának a megfizetése. Ezen kötelezettségéről csak a rendezvényen tudomást szerző fogyasztók így annak hiányában döntöttek a szakmai eseten való részvételről, hogy mérlegelhetnék volna az életbiztosítási szerződés megkötésének következményeit (díjfizetési kötelezettség, a biztosító jogszabályon alapuló díj iránti igénye, a visszavásárlás korlátozott volta stb.). Ezen információ elhallgatása alkalmas volt a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására, a fogyasztók megtévesztésére. Az alperes

különös tekintettel volt arra is, hogy - amint az I. r. felperes 2010. augusztus 18-i belső e-mail-jéből kitűnt - a fogyasztók megkeresése során előnyben részesítették a munkanélkülieket, valamint - ahogy arra más bizonyítékok rámutattak - általában a nehéz anyagi helyzetben lévőket. Az I. r. felperes vezetése részéről megfogalmazott bizonytalanságokkal kapcsolatban a határozat 25., 27., 30. pontjait érintően nem került előterjesztésre a felperesek részéről olyan bizonyítás, amely azt megdöntötte volna. Ugyanakkor a magas jövedelem ígérete különösen alkalmas volt a fogyasztók üzleti döntéseinek a befolyásolására.

Az alperes ugyanis nem azt minősítette jogsértőnek, hogy a fogyasztók abban a hiszemben lettek volna, hogy saját életbiztosításuk után jutalékot kapnak, hanem azt, hogy egyrészt létrejött egy piramis elvre épülő rendszer, amelyet működtettek, másrészt ebben a rendszerben a fogyasztók az életbiztosítást közvetítő személyek és az életbiztosítással rendelkező személyek azonossága mellett, azzal számoltak, hogy a biztosítás megkötése a munkavégzés előfeltétele és az is feltárára került, hogy a jövedelemszerzés egyetlen forrása az újonnan belépők hozzájárulása volt. A belépő személy és a már rendszerben lévő személy között vándorolt úgy a hozzájárulás összege, hogy - figyelemmel az Fttv. mellékletének 14. pontja szerinti „kevésbé az áruk értékesítéséből vagy fogyasztásából eredően” fordulatára - valójában a felperesi részről és a rendszerben lévő személy munkájából egyáltalán nem keletkezett többlet bevétel, tehát a rendszerben munkatársként való lét vagy a felperes biztosításközvetítői tevékenysége semmiféle olyan bevételt nem generált, amely fedezete lehetett volna a kifizetett jutalékoknak, amelyeknek egyetlen fedezete az újonnan belépő fogyasztók hozzájárulása volt.

A fogyasztói üzleti döntés fogalma - a felperesi értelmezésével ellentétben - egy kifejezetten tág értelmű kategória, amely alá tartozik a fogyasztónak az a döntése is, hogy egyáltalán részt vett a felperes által szervezett bemutatókon. A felperes érdekében eljáró munkatársak kommunikációjával szemben már a személyes meghívás alkalmával is érvényesül az igaz, valós, pontos kommunikáció követelménye, azaz felperes részéről eljáró személyeknek megfelelő módon kötelességük lett volna tájékoztatni arról is a fogyasztókat, hogy pontosan milyen feltételei vannak a munkavégzésnek. Az alperesi értékelés értelmében ez nem teljesült a személyes meghívások alkalmával és ez képezi a jogsértés alapját. Ennek az elhallgatásnak semmi köze valójában ahhoz, hogy a felperes érdekében eljáró munkatársak rendelkeztek-e Pszáf vizsgával, mivel a munkavégzés előfeltételeként megkötendő életbiztosítás tényéről való tájékoztatás nem feleltethető meg a biztosításközvetítéssel. Ebben a körben az alperes nem engedély nélküli biztosításközvetítői tevékenység végzését várta el a hanem az igaz, valós, pontos kommunikáció meghatározott tájékoztatás megadását a fogyasztóknak.

A jelen vizsgálatot a versenyhatóság részéről azt határozta meg, hogy a fogyasztóban milyen elképzelés fogalmazódott meg, amikor részt vett a II. r. felperes által szervezett szakmai esteken, illetőleg mit gondol ezután és mielőtt az üzleti döntését meghozta. Ennek értékelése tartozik az Fttv. szerint a hatáskörébe. A döntés rendelkező részében megjelölt jogsértések mentén épül fel a határozatnak a jogi értékelése. A határozat 136. pontja tartalmazza az eljárás tárgyát. Az I. r. felperesi hivatkozással összefüggésben, amely az Fttv. mellékletének 14. pontjához kapcsolódott a határozat 143. és 144. pontja bír relevanciával. A 143. határozati pont rögzíti az alkalmazott Uniói Bírósági ítéletben megfogalmazottakat, illetőleg a 144. pontban a jelen ügyben feltárt egyedi tényeket értékelésével ezen szempontrendszer követte végig a hatóság. Megállapítva, hogy az Fttv. melléklet 14. pontja szerinti feltételek tetten érhetőek voltak egyértelműen a felperesek által folytatott kereskedelmi gyakorlatot érintően. Míg a 144. pont utolsó bekezdése, nem értelmezhető,

ahogy azt a felperesek állították, hiszen itt azt rögzítette az alperes, hogy „a bevételek többsége nem tényleges gazdasági tevékenységből származik”, vagyis nem mondta ki a versenyhatóság, minden elemet tekintve azt, hogy amögött nem volt valós gazdasági tevékenység.

Az Fttv. 3. §-ának (4) bekezdése és az Fttv. mellékletének 14. pontja értelmében tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak minősül olyan piramis-elvre épülő eladásösztönző rendszer létrehozása, működtetése vagy támogatása, ahol a fogyasztó azzal a lehetőséggel számol, hogy - elsősorban további fogyasztóknak a rendszerbe való beléptetéséből, és kevésbé az áruk értékesítéséből vagy fogyasztásából eredően - valamilyen juttatásban részesülhet. A rendszert a II. r. felperes működtette, azonban arról az I. r. felperesnek tudomása volt, és a rendszer működéséből a biztosítási díjakon keresztül anyagi bevételre tett szert, így az I. r. felperesnek a felelőssége a függő ügynöke magatartásáért fenn áll. Mert nemcsak az olyan magatartás jogellenes, amely kizárólagosan meghatározza a fogyasztó döntését, hanem minden olyan magatartás, amely érdemben kihatással van a folyamatra - ideértve a figyelem felkeltését is. Az Fttv. 9. §-ának (1) bekezdése az ún. „érdekelvet” alkalmazva mondja ki, hogy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll. Ezen vállalkozás felelőssége ugyanakkor nemcsak abban az esetben állapítható meg, ha a kereskedelmi gyakorlatot, annak minden mozzanatát közvetlenül maga valósítja meg, mivel az Fttv. 9. §-ának (2) bekezdése értelmében az (1) bekezdés szerinti vállalkozás felel akkor is, ha a kereskedelmi gyakorlatot szerződés alapján más személy valósítja meg a vállalkozás érdekében vagy javára. A II. r. felperes az általa közvetített biztosítási szerződések révén az I. r. felperesnél jelentkező bevételből százaléokban meghatározottan (jutalék formájában) részesült, s ezáltal közvetlenül érdekelt volt a vizsgált kereskedelmi gyakorlattal érintett szolgáltatás értékesítésében, eladásának ösztönzésében.

Mivel e körben vizsgálódott a hatóság, ezért nem fogadható el az I. r. felperesnek az egyéb más területeken megfogalmazott fogyasztói minősítésre vonatkozó hivatkozásai.(Ftv.Bit.) A felek közötti a fogyasztó fogalom értelmezésbeli eltérés tekintetében a bíróság az alperesnek a határozatában és a perbeli nyilatkozataiban kifejtettekkel értett egyet, szemben azon felperesi okfejtéssel, hogy a döntésben azt nem megfelelően értelmezte. A versenyhatóság az Fttv. által meghatározott körben vizsgálódott és ennek alapulvételével hozta meg a döntést, amely egyértelműen körül írja az azokat az elemeket, amelyeknek az értékelése megtörtént. Azok a természetes személyek, akiket a II. r. felperes elért, fogyasztóknak minősülnek, nem volt a címszerzéssel és üzletkötéssel összefüggő tevékenységhez semmiféle előképesítése a megkeresettnek. Végül a II. r. felperes szakmai estjein is - bár kétségtelenül az est két jól elkülöníthető részre oszlott - egy egységként kezelte a biztosítást és a munkalehetőséget, a fogyasztók felé eljutó üzenet is ezt támasztja alá, miközben a biztosítás tekintetében egyértelműen fogyasztóként voltak jelen az érintettek. A II. r. felperes részéről megkeresett személyek fogyasztóknak minősülnek és az általa elért üzletkötők, mert az „elérés” és kapcsolatba lépés megvalósulása tekinthető az ügyleti döntés meghozatalának. Ebből kifolyólag az Fttv. 2.§.-ának megfelelően figyelembe vett fogyasztói kategória volt az irányadó és egyébként a határozat 116. pontja egyértelműen rögzíti azt a jogi keretet, amely ennek jogszerű alkalmazhatóságát a perbeli esetben alátámasztja. Ezt meghaladóan nem kellett értékelni sem az I. r. felperes termékét, sem a Pszáf eljárásában levont következtetéseket. Annak ellenére, hogy az I. r. felperes hangsúlyosan hivatkozott az életbiztosítási és a közvetítői tevékenységgel kapcsolatos más jogterületeken használt fogyasztói fogalmakra és ezekről szólan bírósági ítéleteket csatolt azonban ezek nem alkalmasak az alperes általi Fttv. fogyasztó minősítés helyességének a cáfolatára.

Mindkét felperes hivatkozott arra is, hogy a II. r. felperes nem szabta a munkába lépés feltételéül azt, hogy biztosítási szerződést kell kötni. Ezzel szemben az eljáró versenytanács azt állapította meg a rendelkezésre álló dokumentumból (tanúvallomások, ajánlati dokumentációk, Pszáf-tól beszerzett iratok), hogy a II. r. felperes a munkába lépés egyértelmű feltételeként szabta a biztosítás megkötését. (159.pont) A jogsértő kereskedelmi gyakorlattal összefüggően feltárt tényeket érintően hatóság az Fttv. mellékletének 14. pontjával összefüggésben fejtette ki az álláspontját, az Fttv. 7. §-ban írtaknak megfeleltethetően szerepel az életbiztosítási szerződés megkötés szükségességének az elhallgatása és ugyanakkor az Fttv. 6. §-a szerint az ígért jövedelemmel kapcsolatos állítások értékelése. Az indokolási kötelezettsége erre terjedt ki az alperesnek.

Nem hagyható figyelmen kívül, ahogy azt az alperes is hangsúlyozta, hogy az Fttv. rendelkezései, illetőleg a vizsgált magatartások kerete határozta meg a tényállás tisztázás terjedelmét a felhasznált és értékelt bizonyítékok körét. Helytállóan hivatkozott az alperes, arra, hogy szabad bizonyítási rendszerben nem kell minden egyes felperesi adatszolgáltatást tételesen számba vennie az alperesnek, a tényállás megállapítása körében csak azokat kell értékelnie és figyelembe vennie, amelyek - az alkalmazandó jogszabályi keretekre és az ezek által kijelölt értelmezési keretre is tekintettel - a tényállás szempontjából relevánsak. A tárgyalási jegyzőkönyv megnevezésű dokumentumok elkülönülnek a biztosítási szerződések dokumentációjától. A jegyzőkönyvek a szakmai esteken kerültek felvételre és mint ilyenek, korabeli módon rögzítették azt, hogy a fogyasztók a kommunikáció üzeneteként milyen várakozásokkal tekintettek a fogyasztók a megbízási jogviszonyra, illetve az esetlegesen az életbiztosítási jogviszonyra. Az igényfelmérő dokumentumok ezzel szemben e vonatkozásban nem hordoztak releváns információt. A lefolytatott versenyfelügyeleti eljárásban a felperesek a hivatal felhívására adatszolgáltatással éltek, továbbá az alperes a Pszáf-tól kapott iratokra az ajánlati dokumentáció a tanúvallomások alapján, azok értékelésével jutott arra a következtetésre, hogy a fogyasztók egymással összetartozónak értékelték: a munkavégzést és az életbiztosítás megkötését és a felperesi gyakorlat is azt erősítette meg, hogy kötelező volt életbiztosítást kötni.

Az irányadóként elfogadott határozati tényállás ismeretében a bíróság álláspontja szerint a kiemelt relevanciával bíró elemek, következtetések, valamint az alperes részéről beszerzett és vizsgált bizonyítékoknak, a felpereseknek a versenyjogi felelősségét a rendelkezésre álló adatok alátámasztják és igazolják, hogy jelen ügyben megállapítható volt a felperesek marasztalásuk alapjául szolgáló jogsértő magatartás.

A határozat rendelkező részéből és 152-154. pontjaiból is kitűnően az nyert megállapítást, hogy a fogyasztók a szakmai esteken elhangzó információkat úgy értékelték, hogy a jutalékokból tudják fedezni az életbiztosítás éves díját, sőt, annak többszörösét is megkereshetik. Ugyanakkor ehhez képest a felvett tanúvallomásokból megállapítható, hogy a fogyasztók egy része nem kapta meg azt a jutalékot, amelyre a kommunikáció alapján okkal számított.

Az alperesi határozat 153. pontja szerint maga az I.r. felperes is túl optimistának, hosszú távon nem fenntarthatónak találta a II. r. felperes modelljét, a biztosító vezetősége a II.r felperes felé jelezte, hogy elvárás velük szemben, hogy növeljék azoknak a biztosítottaknak az arányát, akik nem válnak a felperes munkatársává. Egyébként a felperesi jutalék 20 %-át egy, a szerződések későbbi díjainak fedezetére szolgáló tartalékalapba helyezte el, amely arra mutat rá, hogy a díjfizetések

elmaradásával számolt. Ezekkel a körülményekkel kapcsolatban a felperesek nem adtak elő olyan magyarázatot, amely kétséggé tenné a fogyasztók igényével kapcsolatban felvételre került jegyzőkönyvek értékelését, amelyek a határozat 160-184. pontjai részletesen tartalmazzák. Így többek közt azt fogyasztók az életbiztosítási ajánlatokhoz készített igényfelmérőkön szerepeltetett nyilatkozatokból kitűnően olyan költség intenzív célokat (lakásvásárlás) és ehhez kapcsolódóan olyan előírási időtávot (pár év) jelöltek meg amelyekből az alperes okkal következtethetett arra, hogy a II. r felperes részéről a munkavégzéssel magas jövedelemszerzés lehetősége hangsúlyos volt. Ezért kezelte egységként az életbiztosítás megkötését és a munkalehetőség kínálatát a felperesi kereskedelmi gyakorlat szerint. Nem annak van relevanciája az Fttv. 7.§-a szerinti jogsértés körében, hogy a megbízási szerződés és az életbiztosítási szerződés megkötésére eltérő időpontokban került sor, hanem annak, hogy a fogyasztók tudták-e hogy a munkavégzés megkezdésének előfeltétele volt

A versenyhatóság a Pszáf eljárásban keletkezett és beszerzett iratokkal összefüggésben az alperes a perben is hangsúlyozta, hogy a 102-114/2013 számú irat mellékleteként szereplő tanúvallomások tartalmából kitűnően a II. r. felperes munkatársa megkereste az érintettet, hogy jó lehetőségről tájékoztassa, amelyből bármilyen jövedelem kiegészítésre kerülhet. A II. r. felperes menedzsere ismételtelen kapcsolatba került a megkeresett személlyel, azzal, hogy tájékoztatást adott az előadásokról, emellett egyéb más kérdéseket is feltett (például, hogy van-e laptopja). Illetőleg rögzítésre került, hogy 1000 forintot kell majd egy borítékban átadnia. Ezt meghaladóan azonban további információval a megkeresett személy nem rendelkezett. Gyakorlatilag ez minősült az ügyleti döntés pillanatának. Ezekből az derült ki, hogy a meghallgatott tanúk következetesen állították, hogy nem csak az étkezési 1000 forintos költség merült fel, hanem a fogyasztók úgy értékelték, hogy a részükre átadott csekk befizetésével nyílik csak meg a lehetőségük a képzés elkezdésére. A versenyhatóságnak attól kellett vizsgálnia a folyamatot, hogy a II. r. felperes megkereste a fogyasztókat, hogy vegyenek részt az általa szervezett és tartott előadásokon ugyanakkor nem releváns az előadásokon felmerült étkezési költség.

A működésével kapcsolatosan a II. r felperes kiemelten arra hivatkozott, hogy az nem volt megtévesztő, ugyanakkor tévesen állapította meg az alperes, hogy nem személyesen, hanem telefonos megkeresés volt. A fogyasztói megtévesztésénél az ügyleti döntés kialakulásának van jelentősége és e körben vizsgálendő a folyamat, ami értelemszerűen a jelen ügyet tekintve korábban indul, mint a szerződés valódi megkötése. A határozat 12. pontjában foglaltak és a II.r felperes részéről az ügyleti döntés meghatározottsága körében kiemelték a jogsértés megítélése szempontjából semmiképp nem eredményezheti az alperesi határozat hatályon kívül helyezésével a felperesek jogsértés alóli mentesülését, mert nem az a momentum a meghatározó, hogy a megkeresés személyesen, majd telefonon történt, hanem melyek voltak azok az elemek és információk amelyek az ügyleti döntés meghozatalára sarkalták a fogyasztókat. Ennek a megítélése szempontjából folytatta le az eljárását az alperes és azt értékelte, hogy az ügyleti döntés meghozatalánál milyen kép alakul ki, illetőleg milyen információk alapul vételével fogadja el az ajánlatot a fogyasztó.

A személyes tárgyalásokról készült jegyzőkönyvek második oldalának teljes tartalma ismertetésre kerültek, amelyek egy erre rendszeresített formanyomtatvány kitöltésével készültek. Továbbá foganatosította a hatóság a tanúk nyilatkoztatását, erre jogszerűen lehetősége van, egyébként ezt a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az üdülési jogot érintő más eljárásban is kimondta

azzal, hogy a külön érdekeltséget (amit az I.r. felperes hiányolt) nem kell vizsgálni. Azonban a jelen ügyben értelemszerűen a felperesi jogsértés mibenléte az érintett fogyasztóknak a nyilatkozata alapján dönthető el. A határozat 19. pontjában rögzítve lettek a tanúk felé intézett kérdések, illetőleg azoknak az eredménye, ezeket áttekintve a bíróság a felperesek állításával szemben nem tartotta manipulatív, félreérthetőnek, hanem az éppen a Fttv. szerinti vizsgálati körnek volt megfeleltethető, ezért azok értékelése adekvált, ezt nem befolyásolja, a bizonyítékok számszerűsítése, valamint azok formai megjelölése, amit a II. r. felperes sérelmezett. A több száz jegyzőkönyv megfogalmazás, ahogy azt az alperes is kiemelte azt jelentette, hogy a felperesek továbbították ezeket a jegyzőkönyveket és ezek számát, valamint a további bizonyítékokat tekintve tekinthető ez összességében több száznak. Azonban a jelen ügy szempontjából relevanciával nem bír a pontos számszaki meghatározás. A határozat részletesen rögzíti, hogy az egy gondolati fonalra felfűzött bizonyítékokat miként értékeli a hatóság abból kitűnik, hogy mely bizonyítékokat nem tartott relevánsnak a jogsértés megállapítása szempontjából. Míg a benyújtott jegyzőkönyveket nem nevezte másképp a hatóság ezt a határozat 160. és 176. pontjában rögzítettek igazolják. A II. r. felperes által kiemelt határozati elemek, nem teszik megalapozatlanná a jelen perbeli határozatban az alperes által bemutatott megállapításokat.

A határozat 19. pontja szerint mindösszesen 28 írásbeli tanúvallomást vett figyelembe az alperes, amelyek közül az alperesi határozatban megtalálható összefoglaló táblázat tanúsága szerint - a felperesi érveléssel ellentétben - 5 esetben döntött úgy az alperes, hogy elrendeli az adatok zártan kezelését, „z.a.” jelölés erre vonatkozik. A tanúk vallomásaiban adódott helyenként eltérés, azonban az ügyleti döntést befolyásolóan túlnyomó többségében azonos válaszokat adtak. Azonban a versenytanács nem csak a tanúvallomások alapján, hanem más közvetlen, egy irányban mutató bizonyítékok összevetésével tárta fel a tényállást. Figyelembevétel a személyes meghallgatásokon készült fogyasztói jegyzőkönyveket, az I. r felperes belső levelezését.

Az alperesi határozat 21. pontja kizárólag azt rögzíti, hogy a csatolt jegyzőkönyvek alapján a fogyasztók pénzkereseti lehetőséget láttak a felperessel történő szerződéskötésben. Az alperesi értékelés alapját nem a biztosítási termék képezte, hanem a kereskedelmi kommunikáció, amelynek közvetlen bizonyítékai a II. r. felperes által csatolt jegyzőkönyvek. Amelyeket tekintve az eltérő írásképekkel kapcsolatban azért nem kellett külön bizonyítást lefolytatnia, mivel annak az volt oka, hogy az I. r. felperes egy idő után elvárta a vele függő biztosításközvetítői jogviszonyban álló II. r. felperestől, hogy a személyes meghallgatásokon - tehát a felperesi kereskedelmi kommunikáció közlésének egyik fórumán - kerüljenek rögzítésre további bizonyos kitételek (182. pont)

Az alperes eljárásában áttekintette a fogyasztók igényével kapcsolatban felvételre került jegyzőkönyveket, amelyek értékelését a határozat 160-184. pontjai részletesen tartalmazzák. A fogyasztók az életbiztosítási ajánlatokhoz készített igényfelmérőkön szerepeltetett nyilatkozatokból kitűnően olyan költség intenzív célokat (lakásvásárlás) és ehhez kapcsolódóan olyan elérési időtávot (pár év) jelöltek meg a jegyzőkönyvekben amelyekből az alperes okkal következtethetett arra, hogy a II. r felperes részéről a munkavégzéssel magas jövedelemszerzés lehetősége hangsúlyos volt. Ezért kezelte egységként az életbiztosítás megkötését és a munkalehetőség kínálatát a felperesi kereskedelmi gyakorlat szerint.

A szankcionálás körében mindenek előtt leszögezi a bíróság, hogy a II. r. felperes terhére bírság nem került kiszabásra. Eerre figyelemmel az általa előadottak, miszerint nem érte munkatársait semmiféle

anyagi hátrány nem értékelhetők az I. r. felperest érintő bírság kiszabás körébe. A bíróságnak amennyiben a perben keresettel támadják a szankcionálást, azt kell értékelnie, hogy az alperesi határozat bírságolásra vonatkozó része a jogszabályi előírásoknak megfelel-e, vizsgálva azt, hogy az alperes a tényállást kellő mértékben feltárta-e, az eljárási szabályokat betartotta-e, a mérlegelés szempontjai megállapíthatóak-e, a határozat indokolásából a jogsértéseket igazoló bizonyítékok mikénti mérlegelésének az okszerűsége kitűnik-e. (Pp. 339/B.§.)

Ekörben a következőket tartja fontosnak kiemelni a bíróság. A Tpv. 78. § (1) bekezdése alapján az eljáró versenytanács bírságot szabhat ki azzal szemben, aki e törvény rendelkezéseit megsérti. A bírság összegét a Tpv. 78. § (3) bekezdésében, illetve a GVH Elnökének és a Versenytanács Elnökének 1/2007. számú közleményében (a továbbiakban: bírságközlemény) foglaltaknak megfelelően határozta meg. Tekintettel arra, hogy az I.r. felperes jogsértést követett el, melyre figyelemmel vele szemben jogszerűen került sor a bírság kiszabására. Az alperes a határozata 202. pontjában megjelölte, hogy mérlegelésekor részére – a II. r. felperes által közvetített életbiztosítási szerződésekből származó, a vizsgált időszakban befolyt díjbevételeből indult ki – arra is utalva, hogy a felperesi adatszolgáltatásban szereplő üzleti titokként kezelt adatokat vette alapul. Továbbá rögzítette a határozata 203. pontjában a súlyosító körülményeket, amely értékelésével a döntése 205. pontjában, kiemelte, hogy indokoltnak tartotta a nagy súlyú és számú súlyosító körülmény miatt a kiszabott bírság meghaladja a közleményben szokásos 5 százalékos mértéket, annak összegét kerekítve a releváns árbevételeben határozta meg és megvizsgálta abból a szempontból is, hogy az egyedi ügy összes körülményére kellő mértékű elrettentő erőt képvisel-e. Figyelemmel a generális és speciális bírság kiszabási indokokra. Különösen nagy súllyal súlyosító körülményként került értékelésre, hogy a bizalmi terméknél a kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók széles körét elérve jelentős anyagi hátrányt eredményezett. Kisebb súllyal vette figyelembe a versenytanács a felróható magatartást, valamint, hogy a kereskedelmi gyakorlat időben elhúzódva több hónapon került tanúsításra. Kiemelésre került, hogy a versenytanács enyhítő körülményt nem azonosított az ügyben. Az alperes a Tpv. 78. § (3) bekezdése alapján köteles mérlegelni, döntése során alapvetően e törvényeknek alárendelt, azonban saját joggyakorlatát érintően figyelembe veheti a bírságszámítás körében kiadott közleményét is, amely az egyes szempontok szerinti súlyozásban segítséget nyújt számára. Nem jelenti a mérlegelés jogszerűtlenségét, amennyiben a hatóság fél által lényegesnek tartott szempontokat nem olyan súllyal értékeli amilyet annak tulajdonít a fél, avagy nem tekinti enyhítő körülménynek, mert mérlegelési jogkörben eljárva a bírság összege csak akkor változtatható meg, amennyiben a bíróság jogszabálysértést tár fel, vagy állapít meg. Azonban ilyen releváns tényezőt a bíróság nem talált és a perben a I. r. felperes sem mutatott be. Ahogy arra az alperes is utalt egyrészt a versenyfelügyeleti eljárásban a kereskedelmi kommunikációt a fogyasztói szemszögből értékelte, amely miatt nem annak van jelentősége, hogy milyen kondíciókkal, milyen időtartamra hányszor történt szerződés, mert a kereskedelmi gyakorlat megtévesztésére való alkalmassága miatti jogsértést róta a felperesek terhére másrészt a közöttük lévő kapcsolat felmondását a működésükkel összefüggően kialakult elszámolási jogvita eredményezte, nem pedig az, ahogy azt az I. r. felperes állította, hogy a fogyasztók érdekében került volna erre sor, avagy a hivatkozottak szerinti ellenőrzése során feltártak miatt. Az I. r. felperes részéről gondosság követelményének teljesülésével kiemeltekkel összefüggésben a határozat 172.pontjára utal a bíróság [Az I. r. felperes felső vezetésnek tudomása volt a II. r. felperes eljáró versenytanács által jogsértőnek minősített magatartásáról, azt maga is aggályosnak és megszüntetendőnek találta, azonban az ellen nem lépett fel a vizsgált időszak tartama alatt.] Míg a bírság kiszabásánál irányadó jogszabályi rendelkezés sem nevesíti, hogy az időmúlást enyhítő körülményként kellene értékelni.

Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
30.K.31.340/2015/15.

Az I. r. felperes részéről figyelembe venni kért további szempontok nem voltak adekváltak olyan tekintetben, hogy a Tpv. 78. § (3) bekezdése szerint megjelöltek jelen ügyre vetített alperesi értékelésének az okszerűtlenségét alátámasztanak, valamint a szankció meghatározásával, mértékével összefüggő versenyhatósági mérlegelés helytállóságát cáfolnák. Mindezeket a bíróság sem ítélte úgy, hogy a bíróság megváltoztatás indokoltságát igazolná és mérséklésére okot adó további körülményként értékelhetőek lennének és akár szükségessé téve ekörben megismételt eljárás elrendelését. Az I. r. felperes terhére kirótt bírság az egyedi ügyben szereplő alanyi és tárgyi kört érintő jogsértő magatartás sajátosságait is tekintetbe véve a szankcionálási célokkal arányban áll és azok eléréséhez szükséges. A mérlegelésre vonatkozóan előírt kereteket - a döntés 205. pontjában megjelöltek szerint egyébként erre volt lehetőség - az alperes nem lépte túl és még így is a kiszabható maximum érték alatt maradt az I. r. felperesi bírság.

Mindezek alapján a perbeli felülvizsgálata eredményeként a bíróság úgy ítélte meg, hogy a versenyhatóság eljárása és döntése az alkalmazandó jogszabályi követelményeknek megfelel, ezért a felperések kereseteit a Pp. 339. § (1) bekezdése alapján elutasította.

A pervesztes felperéseket a bíróság a Pp. 78.§ (1) bekezdése, és a Pp.82.§ (2) bekezdése alapján külön-külön kötelezte az alperes perköltségének megfizetésére. Amelynek összegét a Pp. 67. § (2) bekezdésére is figyelemmel, a Pp. 75. § (1) és (2) bekezdései, valamint 79. § (1) bekezdése alapján, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendeletben (a továbbiakban: IM rendelet) foglaltakra is figyelemmel határozta meg. Figyelembe véve a per tárgyának értékét (IM rendelet 3. § (2) bek.), de értékelve a jogvita bonyolultságát, a színvonalas perbeli képviselet szakmai nehézségét, az írásbeli előkészítő munkát, a beadványok és a tárgyalások számát és mindezek időigényét is (IM rendelet 3. § (6) bek.).

Az I. r. felperes a 22.640.000 forint pertárgyérték után az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 42.§ (1) bekezdés a) pont szerint számított 1.500 000 forint kereseti illeték megfizetésére köteles a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján, azonban arról külön rendelkeznie nem kellett a bíróságnak, mert azt az Itv 62.§ (1) bekezdés h) pontjában biztosított tárgyi illetékeljegyzési jog ellenére a keresetlevelén már leróta, azonban az I. r. felperes ezt meghaladóan szükségtelenül lerótt 311.200 forint kereseti illetéket az Itv.80.§.(1)bekezdés i) pontjában és 94.§-ában foglaltak alapján visszaigényelheti.

Míg a II. r. felperes a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján az Itv. 62.§ (1) bekezdés h) pontjában biztosított tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt az Itv. 39.§ (3) bekezdés a) pontja szerinti mértékű kereseti illeték megfizetésére köteles.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Pp. 340. § (2) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2016. év február hó 17. napján

dr. Bacsá Andrea s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

JEGYZŐKÖNYV
nyilvánosan tartott tárgyalásról

Felperes: **CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. + társa**
Alperes: **Gazdasági Versenyhivatal**
A per tárgya: versenyügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata
A tárgyalás helye: Budapest, II., Tölgyfa u. 1-3. I. em. 143.
ideje: 2016. évi február hó 17. napjának 8 óra 30 perce

JELLEN VANNAK

dr. Bacsa Andrea bíró	I. r. felperesért:	dr. Csevár Antal jogtanácsos igazolványának száma: 000617
	II. r. felperesért:	Szabó Zoltán a cég ügyvezetője személyi igazolványának száma: 952362RA
	alperesért:	dr. Nacsá Mónika jogtanácsos igazolványának száma: 15416
jkv. magnó	hallgatóság	1fő

A bíróság a folytatólagos tárgyalás megkezdése után megállapítja, hogy megidézetek megjelentek.

A bíróság tájékoztatja a peres feleket, hogy a tárgyaláson a Pp. 115 § (2) bekezdése alapján jegyzőkönyvvezetőt nem alkalmaz. A jegyzőkönyv hangfelvétel alapján készül. Az írásba foglalt jegyzőkönyvet a tárgyalást követő 8 munkanap elteltével a jelen per bíróságának ügyfélcentrumában lehet megtekinteni, illetve átvenni, avagy annak megküldése e-mailben is kérhető.

A bíróság a tárgyaláson közvetlenül átnyújtja a peres felek részére a 14. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv másolatot.

Peres felek egyezően előadják, hogy további bizonyítási indítványuk nincs. Kérik, hogy a bíróság a rendelkezésre álló peradatok értékelésével hozzon döntést.

A bíróság a Pp. 145. § (2) bekezdése alapján felhívja a peres feleket az érdemi felszólalásra.

Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
30.K.31.340/2015/15.

I. r. felperesi képviselő:

A kereseti kérelmemben foglaltakat változatlanul fenntartom, a perben tett szóbeli és írásbeli nyilatkozataimmal együtt. Perköltség igényem van a vonatkozó IM rendeletei között kérem megállapítani.

II. r. felperesi képviselő:

A keresetben írtakat, valamint a perben tett szóbeli és írásbeli nyilatkozatokat változatlanul fenntartom. Perköltség igényem van.

Alperesi képviselő:

A határozatban foglaltakat, valamint a perben tett nyilatkozatokat változatlanul fenntartva perköltség igény mellett kérem a felperesi keresetek elutasítását.

A bíróság a Pp. 145. § (1) bekezdése alapján a tárgyalást berekesztette, majd meghozta és kihirdette a külön íven szövegezett

í t é l e t e t .

Peres felek egyezően előadják, hogy a hangszalag visszahallgatását nem kérik.

Tárgyalás befejezve, jegyzőkönyv lezárva: 9 óra 05 perckor.

Kmf

dr. Bacsá Andrea s. k.
bíró